

Čís. 10438.

Odklad exekuce vyklizením (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 45 sb. z. a n.).

Předpis § 3 čís. 6 zák. vztahuje se na všechny v § 1 uvedené uživatele místností, najmě i na domovníky.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1931, R I 1004/30).

Návrh domovníka na odklad exekučního vyklizení z bytu soud první stolice zamítl. Rekursní soud odklad povolil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Jde o domovníký byt v domě, pro nějž bylo uděleno úřední stavební povolení dne 6. října 1922, tedy po 27. lednu 1917, a na nějž se tudíž zákon o ochraně nájemníků nevztahuje (§ 31 (1) čís. 1 zákona o ochr. náj.). Domovníký poměr byl povinnému pravoplatně vypovězen ke dni 1. října 1930. První soud zamítl návrh povinného na tříměsíční odklad exekučního vyklizení, odvolav se na předpis § 3 čís. 6 zákona ze dne 28. března 1928 čís. 45 sb. z. a n. Rekursní soud odklad povolil. Dovolací recurs vymáhající strany jest odůvodněn. Důvody rekursního soudu vrcholí v tom, že z výjimek vypočtených výčetmo v § 3 a vylučujících odklad exekučního vyklizení, platí pro domovníky jen zvláštní ustanovení § 3 čís. 3, nikoliv i ustanovení § 3 čís. 6, které jest vykládati v souvislosti s § 31 zák. o ochr. náj. a které předpokládá poměr nájemní, nikoli poměr domovníký. Rekursní soud sám uznává, že by takto byli domovníci účastni větších výhod, než nájemníci. S rekursním soudem nelze souhlasiti. Již při gramatickém výkladu, který se snaží vystihnouti pravý smysl zákona »z vlastního významu slov v jejich souvislosti«, (§ 6 obč. zák.), nelze o tom pochybovati, že se předpis § 3 čís. 6 zák. čís. 45/1928 vztahuje na všechny v § 1 uvedené uživatele místností (nájemníky, podnájemníky, domovníky, zaměstnance s bezplatným bytem a pod.), neboť, ustanovuje-li § 1, kterým povinným může soud podle tohoto zákona povolit odklad vyklizení, a jmenuje také domovníky a praví-li § 3 hned v úvodu, že »ustanovení § 1 neplatí: 6. Jde-li o domy a místnosti, na něž se nevztahuje zákon o ochraně nájemníků«, jest již z tohoto doslovu jasně zřejmo, že předpis čís. 6 vztahuje se i na domovníky. No tom nic nemění okolnost, že pro ně kromě toho platí ještě zvláštní předpis § 3 čís. 3, který čerpá další důvody ze zvláštností domovníckého poměru k zaměstnavateli. Ale i logickým výkladem, který se snaží zjistiti smysl zákona »z jasného zákonodárcova úmyslu« (§ 6 obč. zák.), dojde se k témuž výsledku. Tu jest vhodné předeslati stručný historický vývoj předpisů o odkladu exekučního vyklizení. Tato ochrana byla zavedena vládním nařízením ze dne 25. června 1920 čís. 409 sb. z. a n., které bylo prodlouženo vl. nař.

ze dne 23. června 1921 čís. 223 sb. z. a n. až do zákonné úpravy a které ještě neznalo výjimky z této ochrany. Teprve zákon ze dne 26. dubna 1923 čís. 86 sb. z. a n. vypočetl výčetmo sedm případů, v nichž předpis § 1 o odkladu neplatil. Neplatil podle odst. 7 i tehdy, »jde-li o místnosti v domech a objektech, na něž se nevztahuje zákon o ochraně nájemníků«. Jen mimochodem jest podotknouti, že ve vládní osnově byl již tehdy obsažen pozdější doslov »jde-li o domy a objekty«, ale sociálně-politický výbor (tisk 4083/23) provedl v tom směru — jak praví — »jen malou stylistickou změnu«, použiv doslovu »místnosti v domech a objektech«. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu tohoto zákona tisk 4071/23 poslanecké sněmovny uvádí k čís. 3 toto: »V § 3 uvedeny jsou taxativně jisté případy, při nichž jest vyloučeno použití § 1. Důvodem vyloučení jest, že povinný buď ochrany nepotřebuje (čís. 1), nebo nezasluhuje (čís. 2, 3, 5), nebo že nerušený provoz podniku vyžaduje, by majetník mohl vhodně umístiti osoby u něho zaměstnané (čís. 4), nebo že jde o zájem vojenské správy (čís. 6), nebo konečně, že nezdá se spravedlivým vztahovati ochranu i na domy a objekty, pro které ani ochrana nájemníků neplatí (čís. 7)«. Tato poslední věta má význam pro souzený případ a praví jasně, že jest odklad vyloučen, jsou-li místnosti v domě, na něž se zákon o ochraně nájemníků nevztahuje. Při tomto zákonném stavu pak již zůstalo i v zákoně ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n. (kde § 3 čís. 6 praví, »jde-li o domy a objekty«) i v zákoně ze dne 28. března 1928 čís. 45 sb. z. a n. (kde § 3 čís. 6 praví, »jde-li o domy a místnosti«). Tento zákon platí dosud (opatření Stálého výboru čís. 157/29 a zákony čís. 31/30 a 166/30 sb. z. a n.). Kubišta-Srb uvádějí ve výkladu k § 3 zákona čís. 86/1923, že jen, není-li dána žádná z těchto výjimek, bude soud zkoumati, zda jsou tu podmínky § 1, by se odklad povolil, a dále, že výjimky objektivního rázu, mezi něž čítají i místnosti v domech a objektech nepodléhajících zákonu o ochraně nájemníků, vztahují se na všechny kategorie povinných. Z toho, co uvedeno, jasně vyplývá, že zákonodárce nechtěl dovoliti odklad exekučního vyklizení místností podle § 1 citovaných zákonů, pokud jsou tyto místnosti v domech, na něž se nevztahuje ani zákon o ochraně nájemníků. Měl tím býti podporován stavební ruch a zmírňována bytová tíseň, takže vlastníci domů, pro něž bylo uděleno stavební povolení po 27. lednu 1917, neměli býti podrobeni obmezujícím předpisům ani zákona o ochraně nájemníků, ani zákona o odkladu exekučního vyklizení místností. Ohledně domů a místností nepodléhajících zákonu o ochraně nájemníků má se věc tak, jakoby zákona o odkladu exekučního vyklizení místností vůbec nebylo. Rozhodnutí čís. 8962 sb. n. s., na něž rekursní soud poukazuje, mělo za podklad jiný skutkový děj a nemůže býti směrodatné pro rozhodnutí nynějšího případu za jiného skutkového stavu.

Čís. 10439.

Zbavení svéprávnosti (cís. nař. ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák.).